

TITLUL I

Principii generale

ARTICOLUL 1

S **tatul românilor**

- (1) România este stat național, suveran și independent, unitar și indivizibil.
- (2) Forma de guvernământ a statului român este republica.
- (3) România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, familia, copilul și bătrânul sunt protejate.
- (4) Statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor, al legislativului, executivului și judecătorescului.
- (5) În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie.

ARTICOLUL 2

S **uveranitatea**

- (1) Suveranitatea națională aparține poporului român, care o exercită prin organele sale reprezentative.
- (2) Nici un grup și nici o persoană nu pot exercita suveranitatea în nume propriu.

ARTICOLUL 3

T **eritoriul**

- (1) Teritoriul României este inalienabil.
- (2) Frontierele țării sunt consfințite prin lege organică, cu respectarea principiilor de bază a celorlalte state.
- (3) Teritoriul este organizat, sub aspect administrativ, în comune, orașe și județe. În condițiile legii.
- (4) Pe teritoriul statului român nu pot fi strămutate sau colonizate populații străine.

ARTICOLUL 4

U **unitatea poporului și egalitatea în drepturi a cetățenilor**

- (1) Statul are ca fundament unitatea poporului român și solidaritatea cetățenilor săi.
- (2) România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de naționalitate.

ARTICOLUL 5

C **cetățenia**

- (1) Cetățenia română se dobândește, se păstrează sau se pierde în condițiile prevăzute în lege.
- (2) Cetățenia română nu poate fi retrasă celui care a dobândit-o prin naștere.

ARTICOLUL 6

D **dreptul la identitate**

- (1) Statul recunoaște și garantează persoanelor aparținând minorităților naționale dreptul la
- (2) Măsurile de protecție luate de stat pentru păstrarea, dezvoltarea și exprimarea identității și p

ARTICOLUL 7

R omâni din străinătate

Statul sprijină întărirea legăturilor cu românii din afara frontierelor și acționează pe

ARTICOLUL 8

P luralismul și partidele politice

- (1) Pluralismul în societatea românească este o condiție și o garanție a democrației constituționale
- (2) Partidele politice se constituie și desfășoară activitatea în condițiile legii. Ele contr

ARTICOLUL 9

S indicatele, patronatele și asociațiile profesionale

Sindicatul, patronatul și asociațiile profesionale se constituie și desfășoară activitatea

ARTICOLUL 10

R **elații internaționale**

România întreține o poli de dezvoltare relații pașnice cu toate statele poli, în acest cadru, relații

ARTICOLUL 11

D **reptul internațional**

- (1) Statul român se obligă să îndeplinească întotdeauna cu bună-credință obligațiile
- (2) Tratatelate ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern.
- (3) În cazul în care un tratat la care România urmează să devină parte cuprinde dispoziții

ARTICOLUL 12

S **imboluri naționale**

- (1) Drapelul României este tricolor; culorile sunt așezate vertical, în ordinea următoare: albastru, galben, roșu.
- (2) Ziua națională a României este 1 Decembrie.
- (3) Imnul național al României este „Deșteaptă-te române”.
- (4) Stema și fereaș sigiliul statului sunt stabilite prin legi organice.

ARTICOLUL 13

L **limba oficială**

În România, limba oficială este limba română.

ARTICOLUL 14

C **capitala**

Capitala României este municipiul București.

TITLUL II

Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale

CAPITOLUL I

Dispoziții comune

ARTICOLUL 15

U **niversalitatea**

- (1) Cetățenii beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi.
- (2) Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.

ARTICOLUL 16

E **egalitatea în drepturi**

- (1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.
- (2) Nimeni nu este mai presus de lege.
- (3) Funcțiile și demnitățile publice, civile sau militare, pot fi ocupate, în condițiile legii, de persoane care nu sunt cetățeni români.
- (4) În condițiile aderării României la Uniunea Europeană, cetățenii Uniunii care îndeplinesc condițiile de drept de rezidență în România sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

ARTICOLUL 17

C **cetățenii români în străinătate**

Cetățenii români se bucură în străinătate de protecția statului român și trebuie să-și păstreze legătura cu țara.

ARTICOLUL 18

C cetfÉenii strfÉini i apatrizii

- (1) CetfÉenii strfÉini i apatrizii care locuiesc En Romnia se bucurfÉ de protecia generalfÉ
- (2) Dreptul de azil se acordfÉ i se retrage En condiiile legii, cu respectarea tratatelor i a conv

ARTICOLUL 19

E xtrfÉdarea i expulzarea

- (1) CetfÉeanul romn nu poate fi extrfÉdat sau expulzat din Romnia.
- (2) Prin derogare de la prevederile alineatului (1), cetfÉenii romni pot fi extrfÉdai En baza co
- (3) CetfÉenii strfÉini i apatrizii pot fi extrfÉdai numai En baza unei convenii internaionale
- (4) Expulzarea sau extrfÉdarea se hotfÉrfÉte de justiie.

ARTICOLUL 20

T ratatele internaionale privind drepturile omului

- (1) Dispoziiile constituionale privind drepturile i libertfÉile cetfÉenilor vor fi interpretate i
- (2) DacfÉ existfÉ neconcordane Entre pactele i tratatele pivoare la drepturile fundamentale a

ARTICOLUL 21

A ccesul liber la justiție

- (1) Orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor legitime.
- (2) Nici o lege nu poate îngreuna exercitarea acestui drept.
- (3) Persoanele au dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil.
- (4) Jurisdicțiile speciale administrative sunt facultative și gratuite.

CAPITOLUL II

Drepturile și libertățile fundamentale

ARTICOLUL 22

D dreptul la viață și la integritate fizică și psihică

- (1) Dreptul la viață, precum și dreptul la integritate fizică și psihică ale persoanei sunt garantate.
- (2) Nimeni nu poate fi supus torturii și nici unui fel de pedeapsă sau de tratament inuman ori degradant.
- (3) Pedeapsa cu moartea este interzisă.

ARTICOLUL 23

Libertatea individuală

- (1) Libertatea individuală și siguranța persoanei sunt inviolabile.
- (2) Perchezițiunea, reținerea sau arestarea unei persoane sunt permise numai în cazurile în care legea prevede.
- (3) Reținerea nu poate depăși 24 de ore.
- (4) Arestarea preventivă se dispune de judecător și numai în cursul procesului penal.
- (5) În cursul urmăririi penale arestarea preventivă se poate dispune pentru cel mult 30 de zile și numai în cazurile în care legea prevede.
- (6) În fața de judecătoria instanța este obligată, în condițiile legii, să verifice periodic, și nu numai în cazurile în care legea prevede.
- (7) Încheierile instanței privind măsură arestării preventive sunt supuse cererilor de atac prevăzute de lege.
- (8) Celui reținut sau arestat i se aduc de îndată la cunoștință, în limba pe care o înțelege, motivele reținerii și arestării.
- (9) Punerea în libertate a celui reținut sau arestat este obligatorie, dacă motivele acestor măsuri încetează să mai existe.
- (10) Persoana arestată preventiv are dreptul să ceară punerea sa în libertate provizorie, sub condiția ca să garanteze cu o sumă de bani sau altfel.
- (11) După pronunțarea definitivă a hotărârii judecătorești de condamnare, persoana este obligată să plătească amendă sau să muncească în interesul societății.
- (12) Nici o pedeapsă nu poate fi stabilită sau aplicată decât în condițiile și în temeiul legii.
- (13) Sancțiunea privativă de libertate nu poate fi decât de natură penală.

ARTICOLUL 24

D **dreptul la apărare**

- (1) Dreptul la apărare este garantat.
- (2) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

ARTICOLUL 25

L **libera circulație**

- (1) Dreptul la liberă circulație, în țară și în străinătate, este garantat. Legea stabilește condițiile și limitele exercitării acestui drept.
- (2) Fiecărui cetățean este asigurat dreptul de a-și stabili domiciliul sau reședința în orice parte a țării.

ARTICOLUL 26

V **ia** **£a intim**£É, **familial**£É **£i privat**£É

(1) Autorit£É£ile publice respect£É **£i** ocrotesc via **£a intim**£É, **familial**£É **£i privat**£É.

(2) Persoana fizic£É are dreptul sf£É dispun£É de ea **£ns**£É **£i**, dac£É nu **£ncalc**£É drepturile **£i** l

ARTICOLUL 27

I **nviolabilitatea domiciliului**

(1) Domiciliul **£i** re **£a** sunt inviolabile. Nimeni nu poate p£Étrunde sau r£Ém **£ne** **£n** domiciliu

(2) De la prevederile alineatului (1) se poate deroga prin lege pentru urm£Étoarele situa£Éii:

a) executarea unui mandat de arestare sau a unei hot£Ér **£ri** judec£Étoare **£i**;

b) **£nl**£turarea unei primejdii privind via **£a**, integritatea fizic£É sau bunurile unei persoane;

c) ap£Érarea securit£É£ii na£Éionale sau a ordinii publice;

d) prevenirea r£Ésp **£ndirii** unei epidemii.

(3) Perchezi£Éia se dispune de judec£Étor **£i** se efectueaz£É **£n** condi£Éiile **£i** **£n** formele prev£É

(4) Perchezi£Éiile **£n** timpul nop£Éii sunt interzise, **£n** afar£É de cazul infrac£Éiunilor flagrante.

ARTICOLUL 28

S **ecretul coresponden£Éi**

Secretul scrisorilor, al telegramelor, al altor trimiteri po£Étale, al convorbirilor telefonice **£i** al celorlalte r

ARTICOLUL 29

L Libertatea conştiinţei

- (1) Libertatea gândirii şi a opiniilor, precum şi libertatea credinţelor religioase nu pot fi îngrădite.
- (2) Libertatea conştiinţei este garantată; ea trebuie să se manifeste în spirit de toleranţă.
- (3) Cultele religioase sunt libere şi se organizează potrivit statutelor proprii, în condiţiile legii.
- (4) Orice relaţii dintre culte sunt interzise oricărui formă, mijloc, acte sau acţiuni de înfrăţire.
- (5) Cultele religioase sunt autonome faţă de stat şi se bucură de sprijinul acestuia, inclusiv prin veniturile proprii.
- (6) Părinţii sau tutorii au dreptul de a asigura, potrivit propriilor convingeri, educaţia copiilor minori.

ARTICOLUL 30

L Libertatea de exprimare

- (1) Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credinţelor şi libertatea creaţiilor de orice fel sunt garantate.
- (2) Cenzura de orice fel este interzisă.
- (3) Libertatea presei implică şi libertatea de a înfiinţa publicaţii.
- (4) Nici o publicaţie nu poate fi suprimată.
- (5) Legea poate impune mijloacelor de comunicare în masă obligaţia de a face publică sursa financiară.
- (6) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viaţa particulară a persoanei fizice.
- (7) Sunt interzise de lege defăimarea şi a naţiunii, în război de agresiune, la război.
- (8) Răspunderea civilă pentru informaţie sau pentru creaţia adusă la cunoştinţă publică este reglementată de lege.

ARTICOLUL 31

D **dreptul la informație**

- (1) Dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi restricționat.
- (2) Autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sunt obligate să asigure informarea corectă și obiectivă.
- (3) Dreptul la informație nu trebuie să prejudicieze măsurile de protecție a tinerilor sau securitatea națională.
- (4) Mijloacele de informare în masă, publice și private, sunt obligate să asigure informarea corectă și obiectivă.
- (5) Serviciile publice de radio și de televiziune sunt autonome. Ele trebuie să garanteze grupurilor etnice și lingvistice dreptul la informație.

ARTICOLUL 32

D **dreptul la învățământ**

- (1) Dreptul la învățământ este asigurat prin învățământul general obligatoriu, prin învățământul superior și cel profesional.
- (2) Învățământul de toate gradele se desfășoară în limba română. În condițiile legii se asigură învățământul în limbi străine.
- (3) Dreptul persoanelor aparținând minorităților naționale de a învăța în limba lor maternă este garantat.
- (4) Învățământul de stat este gratuit, potrivit legii. Statul acordă burse sociale de studii copiilor din familii defavorizate.
- (5) Învățământul de toate gradele se desfășoară în unități de stat, particulare și comunitare.
- (6) Autonomia universitară este garantată.
- (7) Statul asigură libertatea învățământului religios, potrivit cerințelor specifice fiecărui cult.

ARTICOLUL 33

A **accesul la cultură**

- (1) Accesul la cultură este garantat, în condițiile legii.
- (2) Libertatea persoanei de a-și dezvolta spiritualitatea și de a accede la valorile culturii naționale este garantată.

(3) Statul trebuie să asigure păstrarea identității spirituale, sprijinirea culturii naționale, stimularea

ARTICOLUL 34

D **dreptul la ocrotirea sănătății**

- (1) Dreptul la ocrotirea sănătății este garantat.
- (2) Statul este obligat să ia măsurile pentru asigurarea igienei și a sănătății publice.
- (3) Organizarea asistenței medicale și a sistemului de asigurări sociale pentru boală, accidente, r

ARTICOLUL 35

D **dreptul la mediu sănătos**

- (1) Statul recunoaște dreptul oricărei persoane la un mediu sănătos și echilibrat.
- (2) Statul asigură cadrul legislativ pentru exercitarea acestui drept.
- (3) Persoanele fizice și juridice au îndatorirea de a proteja și a ameliora mediul sănătos.

ARTICOLUL 36

D **dreptul de vot**

- (1) Cetățenii au drept de vot de la vârsta de 18 ani, împliniți până în ziua alegerilor inclusiv.
(2) Nu au drept de vot debilii sau alienații mintal, puși sub interdicție, și nici persoanele condamnate.

ARTICOLUL 37

D dreptul de a fi ales

- (1) Au dreptul de a fi aleși cetățenii cu drept de vot care îndeplinesc condițiile prevăzute.
(2) Candidații trebuie să fi împlinit, până în ziua alegerilor inclusiv, vârsta de cel puțin 23 de ani.

ARTICOLUL 38

D dreptul de a fi ales în Parlamentul European

În condițiile aderării României la Uniunea Europeană, cetățenii români au dreptul de a alege și de a fi aleși în Parlamentul European.

ARTICOLUL 39

L libertatea întrunirilor

Mitingurile, demonstrațiile, procesiunile sau orice alte întruniri sunt libere și se pot organiza și desfășura în condițiile legii.

ARTICOLUL 40

D **dreptul de asociere**

- (1) Cetățenii se pot asocia liber în partide politice, în sindicate, în patronate și în alte formațiuni.
- (2) Partidele sau organizațiile care, prin scopurile ori prin activitatea lor, militează împotriva pluralismului sunt interzise.
- (3) Nu pot face parte din partide politice judecătoria Curții Constituționale, avocații poporului, magistraturile și organele de cercetare științifică.
- (4) Asociațiile cu caracter secret sunt interzise.

ARTICOLUL 41

M **munca și protecția socială a muncii**

- (1) Dreptul la muncă nu poate fi încălcat. Alegerea profesiei, a meseriei sau a ocupației, precum și condițiile de muncă sunt stabilite prin lege.
- (2) Salariile au dreptul la măsuri de protecție socială. Acestea privesc securitatea și sănătatea în muncă.
- (3) Durata normală a zilei de lucru este, în medie, de cel mult 8 ore.
- (4) La muncă egală, femeile au salariu egal cu bărbații.
- (5) Dreptul la negocieri colective în materie de muncă și caracterul obligatoriu al convențiilor colective sunt garantate.

ARTICOLUL 42

I **interzicerea muncii forțate**

(1) Munca forşatfÉ este interzisfÉ.

(2) Nu constituie muncfÉ forşatfÉ:

a) activitfÉşile pentru √Ændeplinirea √Ændatoririlor militare, precum şii cele desfÉşurate, potrivit l

b) munca unei persoane condamnate, prestatfÉ √Æn condişii normale, √Æn perioada de detenşie s

c) prestaşii impuse √Æn situaşia creatfÉ de calamitfÉşii ori de alt pericol, precum şii cele care fa

ARTICOLUL 43

D dreptul la grevfÉ

(1) Salariaşii au dreptul la grevfÉ pentru apşÉrarea intereselor profesionale, economice şii sociale.

(2) Legea stabileşte condişii şii limitele exercitfÉrii acestui drept, precum şii garanşii necesare

ARTICOLUL 44

D dreptul de proprietate privatfÉ

(1) Dreptul de proprietate, precum şii creanşele asupra statului, sunt garantate. Conşinutul şii limite

(2) Proprietatea privatfÉ este garantatfÉ şii ocrotitfÉ √Æn mod egal de lege, indiferent de titular. Cet

(3) Nimeni nu poate fi expropriat decşct pentru o cauzfÉ de utilitate publicfÉ, stabilitfÉ potrivit legii, cu

(4) Sunt interzise naşionalizarea sau orice alte mfÉsuri de trecere silitfÉ √Æn proprietate publicfÉ a

(5) Pentru lucrşeri de interes general, autoritatea publicfÉ poate folosi subsolul oricşerei proprietfÉşii

(6) DespfÉgubirile prevfÉzute √Æn alineatele (3) şii (5) se stabilesc de comun acord cu proprietarul s

(7) Dreptul de proprietate obligfÉ la respectarea sarcinilor privind protecşia mediului şii asigurarea bu

(8) Avera dobşnditfÉ licit nu poate fi confiscatfÉ. Caracterul licit al dobşndirii se prezumfÉ.

(9) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracşiuni ori contravenşii pot fi confiscate numai √Æn

ARTICOLUL 45

L **ibertatea economică**

Accesul liber al persoanei la o activitate economică, libera inițiativă și exercitarea acestora ✓En c

ARTICOLUL 46

D **reptul la moștenire**

Dreptul la moștenire este garantat.

ARTICOLUL 47

N **ivelul de trai**

- (1) Statul este obligat să ia măsuri de dezvoltare economică și de protecție socială, de natură
- (2) Cetățenii au dreptul la pensie, la concediu de maternitate plătit, la asistență medicală ✓En

ARTICOLUL 48

F **amilia**

- (1) Familia se √ÆntemeiazfÉ pe cfÉsfÉtoria liber consimÉitfÉ √Æntre soÉi, pe egalitatea acestora
- (2) CondiÉiile de √Æncheiere, de desfacere Éüi de nulitate a cfÉsfÉtoriei se stabilesc prin lege. CfÉsfÉ
- (3) Copiii din afara cfÉsfÉtoriei sunt egali √Æn faÉa legii cu cei din cfÉsfÉtorie.

ARTICOLUL 49

P **rotecÉia copiilor Éüi a tinerilor**

- (1) Copiii Éüi tinerii se bucurfÉ de un regim special de protecÉie Éüi de asistenÉafÉ √Æn realizarea d
- (2) Statul acordfÉ alocaÉii pentru copii Éüi ajutoare pentru √Ængrijirea copilului bolnav ori cu handicap
- (3) Exploatarea minorilor, folosirea lor √Æn activitfÉÉi care le-ar dfÉuna sfÉnfÉtfÉÉii, moralitfÉÉi
- (4) Minorii sub vÉrsta de 15 ani nu pot fi angajaÉi ca salariaÉi.
- (5) AutoritfÉÉile publice au obligaÉia sfÉ contribuie la asigurarea condiÉiilor pentru participarea lib

ARTICOLUL 50

P **rotecÉia persoanelor cu handicap**

Persoanele cu handicap se bucurfÉ de protecÉie specialfÉ. Statul asigurfÉ realizarea unei politici na

ARTICOLUL 51

D dreptul de petiționare

- (1) Cetățenii au dreptul să se adreseze autorităților publice prin petiții formulate numai în numele lor.
- (2) Organizațiile legal constituite au dreptul să se adreseze petiții exclusiv în numele colectivelor pe care le reprezintă.
- (3) Exercițarea dreptului de petiționare este scutită de taxă.
- (4) Autoritățile publice au obligația să răspundă la petiții în termenele și în condițiile stabilite prin lege.

ARTICOLUL 52

D dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică

- (1) Persoana vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim, de o autoritate publică are dreptul să se adreseze instanțelor de judecată.
- (2) Condițiile și limitele exercitării acestui drept se stabilesc prin lege organică.
- (3) Statul răspunde patrimonial pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare. Răspunderea statului este asigurată prin lege.

ARTICOLUL 53

R restricționarea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

- (1) Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restricționat numai prin lege și numai dacă este necesar într-o societate democratică.
- (2) Restricționarea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică. Măsurile de restricționare trebuie să fie proporționale scopului legitim la care urmăresc să ajungă și să nu fie discriminatorii.

CAPITOLUL III

Valendatoririle fundamentale

ARTICOLUL 54

F Fidelitatea fafa sfÉ de sfÉ

(1) Fidelitatea fafa sfÉ de sfÉ este sacrÉ.

(2) CetÉni cfÉra le sunt Valencredincate funcÉii publice, precum Éii militarii, rfÉspund de ValÉ

ARTICOLUL 55

A pfÉrarea ÉfÉrii

(1) CetÉni au dreptul Éi obligaÉia sfÉ apere RomÉnia.

(2) CondiÉiile privind Valendepplinirea Valendatoririlor militare se stabilesc prin lege organicÉ.

(3) CetÉni pot fi ValencorporaÉi de la vÉrsta de 20 de ani Éi pÉnfÉ la vÉrsta de 35 de ani, cu

ARTICOLUL 56

C contribuÉii financiare

- (1) Cetățenii au obligația să contribuie, prin impozite și prin taxe, la cheltuielile publice.
- (2) Sistemul legal de impuneri trebuie să asigure asigurarea justă a sarcinilor fiscale.
- (3) Orice alte prestații sunt interzise, în afara celor stabilite prin lege, în situații excepționale.

ARTICOLUL 57

E exercitarea drepturilor și a libertăților

Cetățenii români, cetățenii străini și apatrizii trebuie să exercite drepturile și libertățile

CAPITOLUL IV

Avocatul Poporului

ARTICOLUL 58

N umirea și rolul

- (1) Avocatul Poporului este numit pe o durată de 5 ani pentru apărarea drepturilor și libertăților
- (2) Avocatul Poporului și adjuncții săi nu pot îndeplini nici o altă funcție publică sau privată
- (3) Organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului se stabilesc prin lege organică.

ARTICOLUL 59

E exercitarea atribuțiilor

- (1) Avocatul Poporului √Æ îi exercită atribuțiile din oficiu sau la cererea persoanelor lezate √Æn dre
- (2) Autoritățile publice sunt obligate să asigure Avocatului Poporului sprijinul necesar √Æn exercita

ARTICOLUL 60

R aportul √Æn fața Parlamentului

Avocatul Poporului prezintă celor două Camere ale Parlamentului rapoarte, anual sau la cererea ace

TITLUL III

Autoritățile publice

CAPITOLUL I

Parlamentul

S Organizare și funcționare

ECI IUNEA 1

ARTICOLUL 61

R **olul și structura**

- (1) Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării.
- (2) Parlamentul este alcătuit din Camera Deputaților și Senat.

ARTICOLUL 62

A **legerea Camerelor**

- (1) Camera Deputaților și Senatul sunt alese prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat.
- (2) Organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, care nu sânt reprezentate în Parlament, pot candida la alegerile pentru Camera Deputaților și Senat.
- (3) Numărul deputaților și al senatorilor se stabilește prin lege electorală, în raport cu populația țării.

ARTICOLUL 63

D **urata mandatului**

- (1) Camera Deputaților și Senatul sunt alese pentru un mandat de 4 ani, care se prelungește de drept.
- (2) Alegerile pentru Camera Deputaților și pentru Senat se desfășoară în cel mult 3 luni de la sfârșitul mandatului anterior.
- (3) Parlamentul nou ales se întrunește, la convocarea Președintelui României, în cel mult 20 de zile de la data alegerii.
- (4) Mandatul Camerelor se prelungește până la întrunirea legală a noului Parlament. În această perioadă, Camera Deputaților și Senatul își continuă activitatea.
- (5) Proiectele de legi sau propunerile legislative sânt scrise pe ordinea de zi a Parlamentului precedent.

ARTICOLUL 64

O rganizarea internă

- (1) Organizarea și funcționarea fiecărei Camere se stabilesc prin regulament propriu. Resursele financiare sunt asigurate în mod corespunzător.
- (2) Fiecare Cameră alege un birou permanent. Președintele Camerei Deputaților și președintele Senatului sunt membri ai biroului permanent.
- (3) Deputații și senatorii se pot organiza în grupuri parlamentare, potrivit regulamentului fiecărei Camere.
- (4) Fiecare Cameră constituie comisii permanente și poate institui comisii de anchetă sau adevărate comisii de anchetă.
- (5) Birourile permanente și comisiile parlamentare se alcătuiesc potrivit configurației politice a fiecărei Camere.

ARTICOLUL 65

Î nădărușele Camerelor

- (1) Camera Deputaților și Senatul lucrează în ședințe separate.
- (2) Camerele desfășoară lucrările în ședințe comune, potrivit unui regulament aprobat de ambele Camere:
 - a) primirea mesajului Președintelui României;
 - b) aprobarea bugetului de stat și a bugetului asigurărilor sociale de stat;
 - c) declararea mobilizării totale sau parțiale;
 - d) declararea stării de război;
 - e) suspendarea sau încetarea ostilităților militare;
 - f) aprobarea strategiei naționale de apărare a țării;
 - g) examinarea rapoartelor Consiliului Suprem de Apărare a țării;
 - h) numirea, la propunerea Președintelui României, a directorilor serviciilor de informații și exercitarea atribuțiilor acestora;
 - i) numirea Avocatului Poporului;
 - j) stabilirea statutului deputaților și al senatorilor, stabilirea indemnizațiilor și a celorlalte drepturi ale acestora;
 - k) îndeplinirea altor atribuții care, potrivit Constituției sau regulamentului, se exercită în ședințe comune.

ARTICOLUL 66

S **esiuni**

- (1) Camera Deputaţilor şi Senatul se întrunesc în două sesiuni ordinare pe an. Prima sesiune
- (2) Camera Deputaţilor şi Senatul se întrunesc şi în sesiuni extraordinare, la cererea Preşedintelui
- (3) Convocarea Camerelor se face de preşedinţii acestora.

ARTICOLUL 67

A **ctele juridice şi cvorumul legal**

Camera Deputaţilor şi Senatul adoptă legi, hotărâri şi moţiuni, în prezenţa majorităţii

ARTICOLUL 68

C **aracterul public al şedinţelor**

- (1) Şedinţele celor două Camere sunt publice.
- (2) Camerele pot hotărâşi ca anumite şedinţe să fie secrete.

S

ECI IUNEA a 2-a

Statutul deputaţilor şi al senatorilor

ARTICOLUL 69

M mandatul reprezentativ

- (1) În exercitarea mandatului, deputaţii şi senatorii sunt în serviciul poporului.
- (2) Orice mandat imperativ este nul.

ARTICOLUL 70

M mandatul deputaţilor şi al senatorilor

- (1) Deputaţii şi senatorii intră în exerciciul mandatului la data întrunirii legale a Camerei din care fac parte.
- (2) Calitatea de deputat sau de senator încetează la data întrunirii legale a Camerelor nou alese.

ARTICOLUL 71

I incompatibilităţi

- (1) Nimeni nu poate fi, în acelaşi timp, deputat şi senator.
- (2) Calitatea de deputat sau de senator este incompatibilă cu exercitarea oricărei funcţii publice deosebite.

(3) Alte incompatibilități și se stabilesc prin lege organică.

ARTICOLUL 72

I **munitatea parlamentară**

- (1) Deputații și senatorii nu pot fi trași la răspundere juridică pentru voturile sau pentru opiniile pe care le exprimă.
- (2) Deputații și senatorii pot fi urmăriți și trimiși în judecată penală pentru fapte care nu au legătură cu exercițiul mandatului.
- (3) În caz de infracțiune flagrantă, deputații sau senatorii pot fi reținuși și supuși perchezițiilor.

S **Legiferarea**

ECI și IUNEA a 3-a

ARTICOLUL 73

C **categorii de legi**

- (1) Parlamentul adoptă legi constituționale, legi organice și legi ordinare.
- (2) Legile constituționale sunt cele de revizuire a Constituției.
- (3) Prin lege organică se reglementează:
 - a) sistemul electoral; organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente;
 - b) organizarea, funcționarea și finanțarea partidelor politice;
 - c) statutul deputaților și al senatorilor, stabilirea indemnizației și a celorlalte drepturi ale acestora;
 - d) organizarea și desfășurarea referendumului;
 - e) organizarea Guvernului și a Consiliului Suprem de Apărare a țării;
 - f) regimul stării de mobilizare parțială sau totală a forțelor armate și al stării de război;
 - g) regimul stării de asediu și al stării de urgență;

- h) infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora;
- i) acordarea amnistiei sau a grațierii colective;
- j) statutul funcționarilor publici;
- k) contenciosul administrativ;
- l) organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii, a instanțelor judecătorești, a
- m) regimul juridic general al proprietății și al moștenirii;
- n) organizarea generală a învățământului;
- o) organizarea administrației publice locale, a teritoriului, precum și regimul general privind autonomia regiunilor;
- p) regimul general privind raporturile de muncă, sindicatele, patronatele și protecția socială;
- r) statutul minorităților naționale din România;
- s) regimul general al cultelor;
- t) celelalte domenii pentru care în Constituție se prevede adoptarea de legi organice.

ARTICOLUL 74

I Inițiativa legislativă

- (1) Inițiativa legislativă aparține, după caz, Guvernului, deputaților, senatorilor sau unui număr de deputați sau senatori.
- (2) Nu pot face obiectul inițiativei legislative a cererilor de finanțare ale problemelor fiscale, cele cu caracter intern și cele referitoare la relațiile externe.
- (3) Guvernul poate exercita inițiativa legislativă prin transmiterea proiectului de lege către Camera de Dezbatere.
- (4) Deputații, senatorii și cererile de finanțare care exercită dreptul la inițiativă legislativă pot prezenta proiecte de lege.
- (5) Propunerile legislative se supun dezbaterii mai întâi Camerei competente și se adoptă, ca primă Cameră de Dezbatere.

ARTICOLUL 75

S Sesizarea Camerelor

- (1) Se supun spre dezbateră și adoptare Camerei Deputaților, ca primă Cameră sesizată, proiectele de lege.
- (2) Prima Cameră sesizată se pronunță în termen de 45 de zile. Pentru codurile și alte legi de procedură se aplică termenul de 30 de zile.
- (3) După adoptare sau respingere de către prima Cameră sesizată, proiectul sau propunerea legii se prezintă Camerei de Dezbatere.

- (4) În cazul în care prima Cameră sesizată adoptă o prevedere care, potrivit alineatului (1), intră în vigoare înainte de a fi aprobată de a doua cameră,
(5) Dispozițiile alineatului (4) referitoare la întoarcerea legii se aplică în mod corespunzător.

ARTICOLUL 76

A **Adoptarea legilor și a hotărârilor**

- (1) Legile organice și hotărârile privind regulamentele Camerelor se adoptă cu votul majorității simple.
(2) Legile ordinare și hotărârile se adoptă cu votul majorității simple a membrilor prezenți din fiecare Cameră.
(3) La cererea Guvernului sau din proprie inițiativă, Parlamentul poate adopta proiecte de legi sau propuneri de hotărâri.

ARTICOLUL 77

P **Promulgarea legii**

- (1) Legea se trimite, spre promulgare, Președintelui României. Promulgarea legii se face în termen de 15 zile.
(2) Înainte de promulgare, Președintele poate cere Parlamentului, o singură dată, reexaminarea legii.
(3) Dacă Președintele a cerut reexaminarea legii ori dacă s-a cerut verificarea constituționalității legii, termenul de promulgare este suspendat.

ARTICOLUL 78

I **Intrarea în vigoare a legii**

Legea se publică în Monitorul Oficial al României și intră în vigoare la 3 zile de la data publicării.

ARTICOLUL 79

C Consiliul Legislativ

- (1) Consiliul Legislativ este organ consultativ de specialitate al Parlamentului, care avizează proiectele de lege.
(2) Înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ se stabilesc prin lege organică.

CAPITOLUL II

Președintele României

ARTICOLUL 80

Rolul Președintelui

- (1) Președintele României reprezintă statul român și este garantul independenței naționale, a integrității teritoriale și a unității teritoriale a țării.
(2) Președintele României veghează la respectarea Constituției și la buna funcționare a autorităților publice.

ARTICOLUL 81

A Alegerea Preşedintelui

- (1) Preşedintele României este ales prin vot universal, egal, direct şi în liber exprimare.
- (2) Este declarat ales candidatul care a obţinut, în primul tur de scrutin, majoritatea de voturi ale electorilor.
- (3) În cazul în care nici unul dintre candidaţi nu a obţinut această majoritate, se organizează un al doilea tur de scrutin.
- (4) Nici o persoană nu poate îndeplini funcţia de Preşedinte al României decât pentru cel mult două mandate consecutive.

ARTICOLUL 82

V Validarea mandatului şi depunerea jurământului

- (1) Rezultatul alegerilor pentru funcţia de Preşedinte al României este validat de Curtea Constituţională.
- (2) Candidatul ales depune în faţa Camerei Deputaţilor şi a Senatului jurământul următor:
„Jur să-mi desfăşor toată puterea şi priceperea pentru proferarea spiritualei şi materialei

ARTICOLUL 83

D Durata mandatului

- (1) Mandatul Preşedintelui României este de 5 ani şi se exercită de la data depunerii jurământului.
- (2) Preşedintele României exercită mandatul până la depunerea jurământului de Preşedinte al României.
- (3) Mandatul Preşedintelui României poate fi prelungit, prin lege organică, în caz de război sau în caz de stare de urgenţă.

ARTICOLUL 84

I incompatibilități și imunități

- (1) În timpul mandatului, Președintele României nu poate fi membru al unui partid și nu poate avea funcții de conducere în organizații politice.
- (2) Președintele României se bucură de imunitate. Prevederile articolului 72 alineatul (1) se aplică și în timpul mandatului.

ARTICOLUL 85

N numirea Guvernului

- (1) Președintele României desemnează un candidat pentru funcția de prim-ministru și numește guvernul.
- (2) În caz de remaniere guvernamentală sau de vacanță a postului, Președintele revocă și numește.
- (3) Dacă prin propunerea de remaniere se schimbă structura sau compoziția politică a Guvernului, Președintele revocă și numește.

ARTICOLUL 86

C consultarea Guvernului

Președintele României poate consulta Guvernul cu privire la probleme urgente și de importanță deosebită.

ARTICOLUL 87

P **articiparea la şedinşele Guvernului**

- (1) Preşedintele României poate lua parte la şedinşele Guvernului în care se dezbate probleme de interes naţional.
- (2) Preşedintele României prezidează şedinşele Guvernului la care participă.

ARTICOLUL 88

M **mesaje**

Preşedintele României adresează Parlamentului mesaje cu privire la principalele probleme politice naţionale.

ARTICOLUL 89

D **dizolvarea Parlamentului**

- (1) După consultarea preşedinşilor celor două Camere şi a liderilor grupurilor parlamentare, Preşedintele poate dizolva Parlamentul.
- (2) În cursul unui an, Parlamentul poate fi dizolvat o singură dată.
- (3) Parlamentul nu poate fi dizolvat în ultimele 6 luni ale mandatului Preşedintelui României şi nici în ultimele 6 luni ale mandatului Preşedintelui Consiliului Superior al Magistraturii.

ARTICOLUL 90

R referendumul

Preşedintele României, după consultarea Parlamentului, poate cere poporului să-şi exprime, prin

ARTICOLUL 91

A tribuni în domeniul politicii externe

- (1) Preşedintele încheie tratate internaţionale în numele României, negociate de Guvern, şi
- (2) Preşedintele, la propunerea Guvernului, acreditează şi rechemă reprezentanţi diplomatici
- (3) Reprezentanţi diplomatici ai altor state sunt acreditaţi pe lângă Preşedintele României.

ARTICOLUL 92

A tribuni în domeniul apărării

- (1) Preşedintele României este comandantul forţelor armate şi îndeplineşte funcţia de preşedinte
- (2) El poate declara, cu aprobarea prealabilă a Parlamentului, mobilizarea parţială sau totală a forţelor
- (3) În caz de agresiune armată împotriva României, Preşedintele României ia măsurile necesare
- (4) În caz de mobilizare sau de război Parlamentul îndeplineşte activitatea pe toată durata ac

ARTICOLUL 93

M **fÉsuri excepionale**

- (1) Preedintele României instituie, potrivit legii, starea de asediu sau starea de urgen în în
- (2) Dacă  Parlamentul nu se află în sesiune, el se convoacă de drept în cel mult 48 de ore de

ARTICOLUL 94

A **ite atribuții**

Preedintele României ndeplinete i următoarele atribuții:

- a) conferă decoraii i titluri de onoare;
- b) acordă gradele de mareal, de general i de amiral;
- c) numete în funcii publice, în condiiile prevăzute de lege;
- d) acordă graierea individuală.

ARTICOLUL 95

S **uspendarea din funcie**

- (1) n cazul sfârșirii unor fapte grave prin care încalcă prevederile Constituției, Preedintele
- (2) Propunerea de suspendare din funcie poate fi iniiat de cel puin o treime din numărul dep
- (3) Dacă propunerea de suspendare din funcie este aprobată, în cel mult 30 de zile se organiz

ARTICOLUL 96

P **unerea sub acuzare**

- (1) Camera Deputaţilor şi Senatul, în comun, cu votul a cel puţin două treimi din
- (2) Propunerea de punere sub acuzare poate fi iniţiată de majoritatea deputaţilor şi senatorilor
- (3) De la data punerii sub acuzare până până la data demiterii Preşedintele este suspendat de drept.
- (4) Competenţa de judecată aparţine înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie. Preşedintele es

ARTICOLUL 97

V **vacanţa funcţiei**

- (1) Vacanţa funcţiei de Preşedinte al României intervine în caz de demisie, de demitere din funcţie
- (2) În termen de 3 luni de la data la care a intervenit vacanţa funcţiei de Preşedinte al României

ARTICOLUL 98

I **interimatul funcţiei**

- (1) Dacă funcţia de Preşedinte devine vacantă ori dacă Preşedintele este suspendat din funcţie
- (2) Atribuţiile prevăzute la articolele 88, 90 nu pot fi exercitate pe durata interimatului funcţiei prez

ARTICOLUL 99

R **Responsabilitatea preşedintelui interimar**

Dacă este persoana care asigură interimatul funcţiei de Preşedinte al României este un fapt

ARTICOLUL 100

A **Actele Preşedintelui**

(1) În exercitarea atribuţiilor sale, Preşedintele României emite decrete care se publică în Monitorul Oficial al României.

(2) Decretele emise de Preşedintele României în exercitarea atribuţiilor sale prevăzute în art. 100 alin. (1) sunt obligatorii.

ARTICOLUL 101

I **Indemnizaţia şi alte drepturi**

Indemnizaţia şi alte drepturi ale Preşedintelui României se stabilesc prin lege.

CAPITOLUL III **Guvernul**

ARTICOLUL 102

R **olul și structura**

- (1) Guvernul, potrivit programului său de guvernare acceptat de Parlament, asigură realizarea politicii.
- (2) În îndeplinirea atribuțiilor sale, Guvernul cooperează cu organismele sociale interesate.
- (3) Guvernul este alcătuit din prim-ministru, miniștri și alți membri stabiliți prin lege organică.

ARTICOLUL 103

Învestitura

- (1) Președintele României desemnează un candidat pentru funcția de prim-ministru, în urma cererii.
- (2) Candidatul pentru funcția de prim-ministru va cere, în termen de 10 zile de la desemnare, votul de încredere.
- (3) Programul și lista Guvernului se dezbate de Camera Deputaților și de Senat, în ședință comună.

ARTICOLUL 104

J **urământul de credință**

- (1) Primul-ministru, miniștrii și ceilalți membri ai Guvernului vor depune individual, în fața Președintelui, jurământul de credință.
- (2) Guvernul, în regulă, și fiecare membru, în parte, își exercită mandatul, începând de la data depunerii jurământului.

ARTICOLUL 105

I incompatibilități

- (1) Funcția de membru al Guvernului este incompatibilă cu exercitarea altei funcții publice de autoritate.
- (2) Alte incompatibilități se stabilesc prin lege organică.

ARTICOLUL 106

Încetarea funcției de membru al Guvernului

Funcția de membru al Guvernului încetează în urma demisiei, a revocării, a pierderii drepturilor depline depline.

ARTICOLUL 107

P primul-ministru

- (1) Primul-ministru conduce Guvernul și coordonează activitatea membrilor acestuia, respectând atribuțiile de drept.
- (2) Președintele României nu poate revoca pe primul-ministru.
- (3) Dacă primul-ministru se află în una dintre situațiile prevăzute la articolul 106, cu excepția cazului în care a fost revocat, se aplică prevederile alineatului (3) în mod corespunzător și membrilor ai Guvernului.
- (4) Prevederile alineatului (3) se aplică în mod corespunzător și membrilor ai Guvernului.

ARTICOLUL 108

A **Actele Guvernului**

- (1) Guvernul adoptă hotărâri și ordonanțe.
- (2) Hotărârile se emit pentru organizarea executării legilor.
- (3) Ordonanțele se emit în temeiul unei legi speciale de abilitare, în limitele și în condițiile
- (4) Hotărârile și ordonanțele adoptate de Guvern se semnează de primul-ministru, se contrasemnează

ARTICOLUL 109

R **Responsunderea membrilor Guvernului**

- (1) Guvernul răspunde politic numai în fața Parlamentului pentru întreaga sa activitate. Fiecare
- (2) Numai Camera Deputaților, Senatul și Președintele României au dreptul să ceară urmărirea
- (3) Cazurile de răspundere și pedepsele aplicabile membrilor Guvernului sunt reglementate printr-o

ARTICOLUL 110

Încetarea mandatului

- (1) Guvernul încetează mandatul până la data validării alegerilor parlamentare generale.
- (2) Guvernul este demis la data retragerii de către Parlament a încrederii acordate sau dacă primul
- (3) În situațiile prevăzute în alineatul (2) sunt aplicabile prevederile articolului 103.
- (4) Guvernul al cărui mandat a încetat potrivit alineatelor (1) și (2) îndeplinește numai actele r

CAPITOLUL IV
Raporturile Parlamentului cu Guvernul

ARTICOLUL 111

I Informarea Parlamentului

- (1) Guvernul și celelalte organe ale administrației publice, în cadrul controlului parlamentar al activității sale, asigură Parlamentului informații complete și exacte asupra activității desfășurate în domeniul lor de competență.
- (2) Membrii Guvernului au acces la lucrările Parlamentului. Dacă li se solicită prezența, participă la lucrările Parlamentului.

ARTICOLUL 112

Întrebări, interpellări și moțiuni simple

- (1) Guvernul și fiecare dintre membrii săi au obligația să răspundă la întrebările sau la interpellările adresate de membrii Parlamentului.
- (2) Camera Deputaților sau Senatul poate adopta o moțiune simplă prin care să exprime poziția sa față de activitatea Guvernului sau a altor organe ale administrației publice.

ARTICOLUL 113

Moțiunea de cenzură

- (1) Camera Deputaţilor şi Senatul, în unanimitate comună, pot retrage încrederea acordată
- (2) Moţiunea de cenzură poate fi iniţiată de cel puţin o pătrime din numărul total al deputaţilor
- (3) Moţiunea de cenzură se dezbate după 3 zile de la data când a fost prezentată în unanimitate
- (4) Dacă moţiunea de cenzură a fost respinsă, deputaţii şi senatorii care au semnat-o nu mai

ARTICOLUL 114

A angajarea răspunderii Guvernului

- (1) Guvernul în care poate angaja răspunderea în faţa Camerei Deputaţilor şi a Senatului,
- (2) Guvernul este demis dacă o moţiune de cenzură, depusă în termen de 3 zile de la prezent
- (3) Dacă Guvernul nu a fost demis potrivit alineatului (2), proiectul de lege prezentat, modificat sau co
- (4) În cazul în care Preşedintele României cere reexaminarea legii adoptate potrivit alineatului (3)

ARTICOLUL 115

D alegerea legislativă

- (1) Parlamentul poate adopta o lege specială de abilitare a Guvernului pentru a emite ordonanţe
- (2) Legea de abilitare va stabili, în mod obligatoriu, domeniul în care se pot emite or
- (3) Dacă legea de abilitare o cere, ordonanţele se supun aprobării Parlamentului, potrivit procedurii
- (4) Guvernul poate adopta ordonanţe de urgenţă numai în situaţii extraordinare a căror regl
- (5) Ordonanţa de urgenţă intră în vigoare numai după depunerea sa spre dezbateră în pr
- (6) Ordonanţele de urgenţă nu pot fi adoptate în domeniul legilor constituţionale, nu pot afect
- (7) Ordonanţele cu care Parlamentul a fost sesizat se aprobă sau se resping printr-o lege în care
- (8) Prin legea de aprobare sau de respingere se vor reglementa, dacă este cazul, măsurile necesare

CAPITOLUL V

Administrația publică

S

Administrația publică centrală de specialitate

EOI IUNEA 1

ARTICOLUL 116

S **structura**

(1) Ministerele se organizează numai în subordinea Guvernului.

(2) Alte organe de specialitate se pot organiza în subordinea Guvernului ori a ministerelor sau ca aut

ARTICOLUL 117

Înființarea

(1) Ministerele se înființază, se organizează și funcționează potrivit legii.

(2) Guvernul și ministerele, cu avizul Curții de Conturi, pot înființa organe de specialitate, în

(3) Autorități administrative autonome se pot înființa prin lege organică.

ARTICOLUL 118

F **orșele armate**

- (1) Armata este subordonată exclusiv voinei poporului pentru garantarea suveranității, a independenței și a integrității teritoriale.
- (2) Structura sistemului național de apărare, pregătirea populației, a economiei și a teritoriului pentru apărare.
- (3) Prevederile alineatelor (1) și (2) se aplică, în mod corespunzător, și celorlalte componente ale sistemului de apărare.
- (4) Organizarea de activități militare sau paramilitare în afara unei autorități statale este interzisă.
- (5) Pe teritoriul României pot intra, staționa, desfășura operațiuni sau trece trupe străine numai în condițiile și în scopurile prevăzute în lege.

ARTICOLUL 119

C **onsiliul Suprem de Apărare a țării**

Consiliul Suprem de Apărare a țării organizează și coordonează unitar activitățile care privesc apărarea țării.

S
Administrația publică locală

ECI IUNEA a 2-a

ARTICOLUL 120

P **rincipii de bază**

- (1) Administrația publică din unitățile administrativ-teritoriale se întemeiază pe principiile de bază ale administrației publice locale.

(2) În unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând unei minorități naționale

ARTICOLUL 121

A **autoritățile locale și comunale și orășenești**

- (1) Autoritățile administrației publice, prin care se realizează autonomia locală în comune și orașe
- (2) Consiliile locale și primării funcționează, în condițiile legii, ca autorități administrative autonome
- (3) Autoritățile prevăzute la alineatul (1) se pot constitui și în subdiviziunile administrativ-teritoriale

ARTICOLUL 122

C **consiliul județean**

- (1) Consiliul județean este autoritatea administrației publice pentru coordonarea activității consiliilor locale
- (2) Consiliul județean este ales și funcționează în condițiile legii.

ARTICOLUL 123

P **prefectul**

- (1) Guvernul numește un prefect în fiecare județ și în municipiul București.

- (2) Prefectul este reprezentantul Guvernului pe plan local și conduce serviciile publice deconcentrate.
- (3) Atribuțiile prefectului se stabilesc prin lege organică.
- (4) Între prefect și, pe de o parte, consiliile locale și primari, precum și consiliile județene și prefectul județului.
- (5) Prefectul poate ataca, în fața instanței de contencios administrativ, un act al consiliului județului.

CAPITOLUL VI

Autoritatea judecătorească

S Instanțele judecătorești

ECI 1/2004

ARTICOLUL 124

Înfrățirea justiției

- (1) Justiția se înfrățește în numele legii.
- (2) Justiția este unică, imparțială și egală pentru toți.
- (3) Judecătorii sunt independenți și se supun numai legii.

ARTICOLUL 125

S Statutul judecătorilor

- (1) Judecătorii numiți de Președintele României sunt inamovibili, în condițiile legii.

- (2) Propunerile de numire, precum și promovarea, transferarea și sancționarea judecătorilor sunt
- (3) Funcția de judecător este incompatibilă cu orice altă funcție publică sau privată, cu excepția

ARTICOLUL 126

I **Instanțele judecătorești**

- (1) Justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești
- (2) Competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt prevăzute numai prin lege
- (3) Înalta Curte de Casație și Justiție asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de procedură civilă
- (4) Compunerea Înaltei Curți de Casație și Justiție și regulile de funcționare a acesteia se stabilesc prin lege
- (5) Este interzisă înființarea de instanțe extraordinare. Prin lege organică pot fi înființate instanțe extraordinare
- (6) Controlul judecătoresc al actelor administrative ale autorităților publice, pe calea contenciosului administrativ, este exercitat de instanțele judecătorești

ARTICOLUL 127

C **Caracterul public al dezbaterilor**

Dezbaterile de judecată sunt publice, afară de cazurile prevăzute de lege.

ARTICOLUL 128

F **Înțelegerea limbii materne și a interpretului în justiție**

- (1) Procedura judiciară se desfășoară în limba română.
- (2) Cetățenii români aparținând minorităților naționale au dreptul să se exprime în limbile lor materne.
- (3) Modalitățile de exercitare a dreptului prevăzut la alineatul (2), inclusiv prin folosirea de interpreți, sunt stabilite prin lege.
- (4) Cetățenii străini și apatrizii care nu înțeleg sau nu vorbesc limba română au dreptul de a se exprima în limba maternă.

ARTICOLUL 129

Folosirea câștilor de atac

Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căștile de atac.

ARTICOLUL 130

Poliția instanțelor

Instanțele judecătorești dispun de poliția pusă în serviciul lor.

S Ministerul Public

ECI/UNEA a 2-a

ARTICOLUL 131

R **olul Ministerului Public**

- (1) În activitatea judiciară, Ministerul Public reprezintă interesele generale ale societății și apără
- (2) Ministerul Public poate exercita atribuțiile prin procurori constituiți și în parchete, în condiții
- (3) Parchetele funcționează pe lângă instanțele de judecată, conduc și supraveghează acti

ARTICOLUL 132

S **tutul procurorilor**

- (1) Procurorii desfășoară activitatea potrivit principiului legalității, al imparțialității și
- (2) Funcția de procuror este incompatibilă cu orice altă funcție publică sau privată, cu excepț

S **Consiliul Superior al Magistraturii**

ECI UNEA a 3-a

ARTICOLUL 133

R **olul și structura**

- (1) Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției.
- (2) Consiliul Superior al Magistraturii este alcătuit din 19 membri, din care:

- a) 14 sunt aleși în adunările generale ale magistratelor și de Senat; aceștia fac parte
 - b) 2 reprezentanți ai societății civile, specialiști în domeniul dreptului, care se bucură de încredere
 - c) ministrul justiției, președintele Curții de Casa și Justiție și procurorul general al României
- (3) Președintele Consiliului Superior al Magistraturii este ales pentru un mandat de un an, ce nu poate fi prelungit
 - (4) Durata mandatului membrilor Consiliului Superior al Magistraturii este de 6 ani.
 - (5) Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii se iau prin vot secret.
 - (6) Președintele României prezidează lucrările Consiliului Superior al Magistraturii la care participă
 - (7) Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii sunt definitive și irevocabile, cu excepția celor p

ARTICOLUL 134

A **tribunali**

- (1) Consiliul Superior al Magistraturii propune Președintelui României numirea în funcție a judec
- (2) Consiliul Superior al Magistraturii îndeplinește rolul de instanță de judecată, prin secțiile s
- (3) Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii în materie disciplinară pot fi atacate la înalta
- (4) Consiliul Superior al Magistraturii îndeplinește și alte atribuții stabilite prin legea sa organică

TITLUL IV

Economia și finanțele publice

ARTICOLUL 135

E **conomia**

- (1) Economia României este economie de piață, bazată pe libera inițiativă și concurență.
- (2) Statul trebuie să asigure:

- a) libertatea comerțului, protecția concurenței loiale, crearea cadrului favorabil pentru valorificarea
- b) protejarea intereselor naționale în activitatea economică, financiară și valutară;
- c) stimularea cercetării științifice și tehnologice naționale, a artei și protecția dreptului de autor
- d) exploatarea resurselor naturale, în concordanță cu interesul național;
- e) refacerea și ocrotirea mediului înconjurător, precum și menținerea echilibrului ecologic;
- f) crearea condițiilor necesare pentru creșterea calității vieții;
- g) aplicarea politicilor de dezvoltare regională în concordanță cu obiectivele Uniunii Europene.

ARTICOLUL 136

P **roprietatea**

- (1) Proprietatea este publică sau privată.
- (2) Proprietatea publică este garantată și ocrotită prin lege și aparține statului sau unităților
- (3) Bogațiile de interes public ale subsolului, spațiul aerian, apele cu potențial energetic valorificabile
- (4) Bunurile proprietate publică sunt inalienabile. În condițiile legii organice, ele pot fi date în administrare
- (5) Proprietatea privată este inviolabilă, în condițiile legii organice.

ARTICOLUL 137

S **istemul financiar**

- (1) Formarea, administrarea, întreținerea și controlul resurselor financiare ale statului, ale unităților
- (2) Moneda națională este leul, iar subdiviziunea acestuia, banul. În condițiile aderării la Uniune

ARTICOLUL 138

B Bugetul public național

- (1) Bugetul public național cuprinde bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat și bugetele locale.
- (2) Guvernul elaborează anual proiectul bugetului de stat și pe cel al asigurărilor sociale de stat, pe baza proiectelor bugetelor locale.
- (3) Dacă legea bugetului de stat și legea bugetului asigurărilor sociale de stat nu au fost adoptate până la termenul stabilit în Constituție, Guvernul poate să emită dispoziții pentru executarea bugetului de stat și a bugetului asigurărilor sociale de stat în condițiile legii.
- (4) Bugetele locale se elaborează, se aprobă și se execută în condițiile legii.
- (5) Nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.

ARTICOLUL 139

I Impozite, taxe și alte contribuții

- (1) Impozitele, taxele și orice alte venituri ale bugetului de stat și ale bugetului asigurărilor sociale de stat sunt stabilite prin lege.
- (2) Impozitele și taxele locale se stabilesc de consiliile locale sau județene, în limitele și în condițiile legii.
- (3) Sumele reprezentând contribuțiile la constituirea unor fonduri se folosesc, în condițiile legii, în scopurile pentru care sunt destinate.

ARTICOLUL 140

C Curtea de Conturi

- (1) Curtea de Conturi exercită controlul asupra modului de formare, de administrare și de întreținere a patrimoniului public și asupra modului de gestionare a acestuia.
- (2) Curtea de Conturi prezintă anual Parlamentului un raport asupra conturilor de gestiune ale bugetului de stat și ale bugetului asigurărilor sociale de stat.
- (3) La cererea Camerei Deputaților sau a Senatului, Curtea de Conturi controlează modul de gestionare a patrimoniului public și asupra modului de gestionare a acestuia.
- (4) Consilierii de conturi sunt numiți de Parlament pentru un mandat de 9 ani, care nu poate fi prelungit.
- (5) Curtea de Conturi se înnoiește cu o treime din consilierii de conturi numiți de Parlament, din numărul stabilit în Constituție.

(6) Revocarea membrilor Curții de Conturi se face de către Parlament, în cazurile în condițiile

ARTICOLUL 141

C **onsiliul Economic și Social**

Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile c

TITLUL V

Curtea Constituțională

ARTICOLUL 142

S **tructura**

- (1) Curtea Constituțională este garantul supremației Constituției.
- (2) Curtea Constituțională se compune din nouă judecători, numiți pentru un mandat de 9 ani, c
- (3) Trei judecători sunt numiți de Camera Deputaților, trei de Senat și trei de Președintele Rom
- (4) Judecătorii Curții Constituționale aleg, prin vot secret, președintele acesteia, pentru o perioad
- (5) Curtea Constituțională se înnoiește cu o treime din judecătorii ei, din 3 în 3 ani, în co

ARTICOLUL 143

C **Condiții pentru numire**

Judecătorii Curții Constituționale trebuie să aibă pregătire juridică superioară, să aibă vechime în activitatea profesională și să aibă vârsta necesară pentru îndeplinirea funcției.

ARTICOLUL 144

I **Incompatibilități**

Funcția de judecător al Curții Constituționale este incompatibilă cu orice altă funcție publică sau activitate profesională.

ARTICOLUL 145

I **Independența și imunitatea**

Judecătorii Curții Constituționale sunt independenți și imuni în exercitarea mandatului lor și în exprimarea opiniilor.

ARTICOLUL 146

A **tribunali**

Curtea Constituțională are următoarele atribuții:

- a) se pronunță asupra constituționalității legilor, înainte de promulgarea acestora, la sesizarea
- b) se pronunță asupra constituționalității tratatelor sau altor acorduri internaționale, la sesizarea
- c) se pronunță asupra constituționalității regulamentelor Parlamentului, la sesizarea unuia dintre
- d) hotărâște asupra excepțiilor de neconstituționalitate privind legile și ordonanțele, ridicate
- e) soluționează conflictele juridice de natură constituțională dintre autoritățile publice, la cer
- f) veghează la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României și confirmă rezulta
- g) constată existența și împrejurărilor care justifică interimatul în exercitarea funcției de Pre
- h) dă aviz consultativ pentru propunerea de suspendare din funcție a Președintelui României;
- i) veghează la respectarea procedurii pentru organizarea și desfășurarea referendumului și conf
- j) verifică îndeplinirea condițiilor pentru exercitarea inițiativei legislative de către cetățeni;
- k) hotărâște asupra contestațiilor care au ca obiect constituționalitatea unui partid politic;
- l) îndeplinește și alte atribuții prevăzute de legea organică a Curții.

ARTICOLUL 147

D Deciziile Curții Constituționale

- (1) Dispozițiile din legile și ordonanțele în vigoare, precum și cele din regulamente, constatate
- (2) în cazurile de neconstituționalitate care privesc legile, înainte de promulgarea acestora, Parla
- (3) în cazul în care constituționalitatea tratatului sau acordului internațional a fost constatată p
- (4) Deciziile Curții Constituționale se publică în Monitorul Oficial al României. De la data public

TITLUL VI

Integrarea euroatlantică

ARTICOLUL 148

I Integrarea României în Uniunea Europeană

- (1) Aderarea României la tratatele constitutive ale Uniunii Europene, în scopul transferării unor atribuții
- (2) Ca urmare a aderării, prevederile tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, precum și celelalte
- (3) Prevederile alineatelor (1) și (2) se aplică, în mod corespunzător, și pentru aderarea la acte
- (4) Parlamentul, Președintele României, Guvernul și autoritatea judecătorească garantează ad
- (5) Guvernul transmite celor două Camere ale Parlamentului proiectele actelor cu caracter obligatoriu

ARTICOLUL 149

A Aderarea la Tratatul Atlanticului de Nord

Aderarea României la Tratatul Atlanticului de Nord se face prin lege adoptată în ședința comună

TITLUL VII Revizuirea Constituției

ARTICOLUL 150

I Inițiativa revizuirii

- (1) Revizuirea Constituției poate fi inițiată de Președintele României la propunerea Guvernului, d
- (2) Ceteșenii care inițiază revizuirea Constituției trebuie să provină din cel puțin jumătate

ARTICOLUL 151

P rocedura de revizuire

- (1) Proiectul sau propunerea de revizuire trebuie adoptatfÉ de Camera Deputailor i de Senat, cu o
- (2) DacfÉ prin procedura de mediere nu se ajunge la un acord, Camera Deputailor i Senatul, √En
- (3) Revizuirea este definitivfÉ dupfÉ aprobarea ei prin referendum, organizat √En cel mult 30 de zile c

ARTICOLUL 152

L imitele revizuirii

- (1) Dispozițiile prezentei Constituii privind caracterul naional, independent, unitar i indivizibil al
- (2) De asemenea, nici o revizuire nu poate fi ffÉcutfÉ dacfÉ are ca rezultat suprimarea drepturilor i
- (3) Constituția nu poate fi revizuitfÉ pe durata stfÉrii de asediu sau a stfÉrii de urgenfÉ i nici √

TITLUL VIII

Dispoziții finale i tranzitorii

ARTICOLUL 153

I ntrarea √En vigoare

Prezenta Constituție intră în vigoare la data aprobării ei prin referendum. La aceeași dată, Co

ARTICOLUL 154

C Conflictul temporal de legi

- (1) Legile și toate celelalte acte normative rămân în vigoare, în măsura în care ele nu con
- (2) Consiliul Legislativ, în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a legii sale de organizare

ARTICOLUL 155

D Dispoziții tranzitorii

- (1) Proiectele de legi și propunerile legislative în curs de legiferare se dezbate și se adoptă potrivit
- (2) Instituțiile prevăzute de Constituție, existente la data intrării în vigoare a legii de revizuire,
- (3) Prevederile alineatului (1) al articolului 83 se aplică începând cu următorul mandat prezidențial
- (4) Dispozițiile cu privire la înalta Curte de Casație și Justiție vor fi aduse la îndeplinire în
- (5) Judecătorii în funcție ai Curții Supreme de Justiție și consilierii de conturi numiți de Par
- (6) Până la constituirea instanțelor judecătorești specializate, litigiile rezultate din activitatea Cur

ARTICOLUL 156

R republicarea Constituției

Legea de revizuire a Constituției se publică în Monitorul Oficial al României în termen de 5 zile

*) Modificată și completată prin Legea de revizuire a Constituției României nr. 429/2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 758 din 29 octombrie 2003, republicată de Consiliul Legislativ, în temeiul art. 152 din Constituție, cu reactualizarea denumirilor și dându-se textelor o nouă numerotare (art. 152 a devenit, în forma republicată, art. 156).

Legea de revizuire a Constituției României nr. 429/2003 a fost aprobată prin referendumul național din 18, și 19 octombrie 2003 și a intrat în vigoare la data de 29 octombrie 2003, data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 758 din 29 octombrie 2003 a Hotărârii Curții Constituționale nr. 3 din 22 octombrie 2003 pentru confirmarea rezultatului referendumului național din 18, și 19 octombrie 2003 privind Legea de revizuire a Constituției României.

Constituția României, în forma inițială, a fost adoptată în cadrul Adunării Constituante din 21 noiembrie 1991, a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 233 din 21 noiembrie 1991 și a intrat în vigoare în urma aprobării ei prin referendumul național din 8 decembrie 1991.